

UZASADNIENIE

We wniosku, który do Sądu Rejonowego w S. wpłynął w dniu 7 października 2014 r., wnioskodawczyni M. S. domagała się dokonania działu spadku po matce D. B. – twierdząc przy tym, że w skład spadku pozostałego po tejże spadkodawczyni wchodzi jedynie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...), składającego się z trzech izb (dwóch pokoi i kuchni) oraz przedpokoju, łazienki i WC – o łącznej powierzchni użytkowej 32,30 m² – usytuowanego na drugim piętrze budynku wielomieszkaniowego należącego do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej w S., oznaczonego numerem (...) i posadowionego w S. przy ul. (...), i że dla powyższego lokalu nie jest urządzona księga wieczysta.

W uzasadnieniu wniosku M. S. wskazała, że opisany w petitum wniosku przedmiot majątkowy stanowi współwłasność M. S., A. B. i M. B. – z udziałami wysokości po 1/3 części – i że został on odziedziczony po zmarłej w dniu 9 listopada 2013 r. matce D. B., a to na podstawie prawomocnego postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku, wydanego przez Sąd Rejonowy w S. w sprawie o sygnaturze akt I Ns 1712/12.

W dalszej części uzasadnienia tego pisma wnioskodawczyni twierdziła, iż po oszacowaniu przedmiotowego mieszkania przez rzeczoznawcę zobowiązuje się ona spłacić uczestników postępowania.

M. S. wskazała nadto, że współwłaściciele nie wyłączyli możliwości dokonania działu spadku i że brak jest jakichkolwiek przeszkód do dokonania działu spadku.

Wnioskodawczyni nie zgłosiła przy tym we wniosku – ani też później, już w toku postępowania – żądania zasądzenia na jej rzecz od uczestników postępowania kosztów postępowania.

Uczestnik postępowania A. B. przychylił się do wniosku – na rozprawie wyznaczonej na dzień 4 lutego 2015 r. Na tym samym terminie oświadczył on, że opisany we wniosku przedmiot majątkowy wyczerpuje spadek pozostały po D. B. i wniósł o dokonanie działu spadku pozostałego po tejże spadkodawczyni przez przyznanie opisanego we wniosku majątku na wyłączną na wyłączną własność wnioskodawczyni M. S., z jednoczesnym nałożeniem na nią obowiązku uiszczenia stosownych spłat, należnych uczestnikom postępowania

Uczestnik postępowania M. B. nie brał w postępowaniu aktywnego udziału.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

D. B. z d. Ż., córka W. i A. z d. M., zmarła dnia 9 listopada 2013 r. w S. i tamże ostatnio stale zamieszkiwała.

Sąd Rejonowy w S. postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2014 r., wydanym w sprawie z wniosku M. S. i z udziałem M. B., A. B. i D. B. o stwierdzenie nabycia spadku (sygn. akt: I Ns 1712/14), stwierdził, że spadek D. B. z d. Ż., córce W. i A. z d. M., zmarłej dnia 9 listopada 2013 r. w S., ostatnio stale zamieszkałej w S., na podstawie ustawy nabyli: córka M. S., córka D. i D., syn A. B., syn D. i D., i syn M. B., syn D. i D. – po 1/3 części każde z nich (vide: prawomocne postanowienie Sądu Rejonowego w S. z dnia 13 sierpnia 2014 r., wydane w sprawie z wniosku M. S. i z udziałem M. B., A. B. i D. B. o stwierdzenie nabycia spadku – k. 21 akt o sygnaturze I Ns 1712/14).

Uczestnicy niniejszego postępowania należą zatem do kręgów spadkobierców D. B. z d. Ż., córki W. i A. z d. M..

Fakt wejścia do spadku pozostałego po D. B. spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego opisanego szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia był niesporny; zainteresowani nie prowadzili też sporu co do sposobu wyjścia ze współwłasności tegoż prawa; wbrew twierdzeniom prezentowanym przez wnioskodawczynię na posiedzeniu jawnym wyznaczonym w celu ogłoszenia postanowienia co do istoty sprawy, M. S. nie zgłosiła w tym postępowaniu żądania rozliczenia o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych.

Przy rozpoznaniu niniejszej sprawy jej przedmiot – jedynie dział spadku pozostałego po D. B. z d. Ż., córce W. i A. z d. M. – nie był również przedmiotem sporu.

Przepis z art. 680 § 2 k.p.c. stanowi, że w wypadku gdy w skład spadku wchodzi nieruchomość, należy przedstawić dowody stwierdzające, że nieruchomość stanowiła własność spadkodawcy.

Dowodami stwierdzającymi prawo własności nieruchomości, w świetle wymagań tego przepisu, są te dokumenty, które z mocy przepisów prawa stwierdzają nabycie własności lub stanowią dowód, że takie nabycie miało miejsce; w szczególności do dokumentów tych zaliczyć należy odpisy z ksiąg wieczystych, odpowiednie orzeczenia sądowe lub administracyjne, odpisy umów notarialnych o przeniesieniu własności oraz wyciągi z tabel likwidacyjnych (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 1957 r., 1 CO 39/56, OSNCK 1958, nr 4, poz. 91).

Wnioskodawczynie taki dowód przedstawiła.

Do spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...), składającego się z trzech izb (dwóch pokoi i kuchni) oraz przedpokoju, łazienki i WC – o łącznej powierzchni użytkowej 32,30 m² – usytuowanego na drugim piętrze budynku wielomieszkaniowego należącego do zasobów Spółdzielni Mieszkaniowej w S., oznaczonego numerem(...)i posadowionego w S.przy ul. (...), jest nim pismo pochodzące od stosownego organu Spółdzielni Mieszkaniowej w S., opatrzone datą 22 września 1989 r. i adresowane do spadkodawczynie (k. 5; zob. nadto informację pochodzącą od Zarządu Spółdzielni Mieszkaniowej w S.z dnia 31 marca 2015 r. – k. 47); Sąd Rejonowy w S.nie prowadzi dla tegoż lokalu księgi wieczystej (zob. informację pochodzącą z IV Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego wS.z dnia 9 lutego 2015 r. – k. 40).

Żaden z uczestników niniejszego postępowania nie podjął próby zakwestionowania prawdziwości twierdzenia, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego opisanego szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia weszło do spadku pozostałego po D. B. z d. Ż., córka W. i A. z d. M., zmarłej dnia 9 listopada 2013 r. w S. i tamże ostatnio stale zamieszkałej.

Oznaczona w odpisie skróconym aktu małżeństwa D. B. i D. Ż. – złożonym do akt sprawy z wniosku M. S. i z udziałem M. B., A. B. i D. B. o stwierdzenie nabycia spadku (k. 5 akt Sądu Rejonowego w S. o sygnaturze I Ns 1712/14) – data rozwiązania przez rozwód związku małżeńskiego D. B. i D. B., odniesiona do daty przekształcenia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego opisanego szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia w prawo własnościowe, wywiedziona z pisma pochodzące od stosownego organu Spółdzielni Mieszkaniowej w S., opatrzonego datą 22 września 1989 r. (k. 5), prowadzi do oczywistej konkluzji, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego opisanego szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia weszło do majątku osobistego D. B., a tym samym i do spadku po niej pozostałego.

Wedle przepisu z art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi niniejszej.

Z kolei przepis z § 2 art. 922 k.c. stanowi, iż nie należą do spadku prawa i obowiązki zmarłego ściśle związane z jego osobą, jak również prawa, które z chwilą jego śmierci przechodzą na oznaczone osoby niezależnie od tego, czy są one spadkobiercami.

W świetle przytoczonego wyżej przepisu z art. 922 § 1 k.c. spadek stanowi ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego o charakterze cywilnoprawnym. Pojęciem tym obejmuje się więc wszelkie prawa będące elementami stosunku cywilnoprawnego, przy czym terminowi temu należy nadać stosunkowo szerokie znaczenie, pozwalające np. objąć nim także stosunki z zakresu prawa pracy. W każdym jednak przypadku chodzi o cywilnoprawne prawa i obowiązki o charakterze majątkowym, niemajątkowe bowiem wygasają z chwilą śmierci ich podmiotu, na nikogo więc przejść nie mogą, jak np. dobra osobiste określone w art. 23 k.c.

W kontekście zaprezentowanej wyżej regulacji z art. 922 § 1 k.c. i zgodnych w tym zakresie stanowisk wnioskodawczyni i uczestnika postępowania A. B. – a także wyników przeprowadzonych przez Sąd dowodów z oznaczonych już dokumentów prywatnych – Sąd nie miał żadnej wątpliwości co do wejścia do spadku pozostałego po D. B. majątku opisanego szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia.

W konsekwencji możliwe było ustalenie przez Sąd, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego opisanego szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia jest obecnie współwłasnością wnioskodawczyni M. S. i uczestników postępowania A. B. i M. B. – z udziałami w wysokości po 1/3 części.

Wedle przepisu z art. 210 zdanie pierwsze k.c., który – i następne – stosuje się odpowiednio do działu spadku (stosownie do wymagań art. 688 k.p.c. i art. 1035 i n. k.c.) każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności.

Z kolei zgodnie z przepisem zamieszczonym w art. 211 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.

Przepis ze zdania pierwszego § 1 art. 212 k.c. stanowi zaś, że jeżeli zniesienie współwłasności następuje z mocy orzeczenia sądu, wartość poszczególnych udziałów może być wyrównana przez dopłaty pieniężne; rzecz, która nie daje się podzielić, może być natomiast przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego (przepis z § 2 art. 212 k.c.).

Zgodnie zatem z przytoczonymi wyżej regulacjami kodeksu cywilnego zniesienie współwłasności może nastąpić przez:

- 1) podział rzeczy w naturze (tzw. podział fizyczny), z ewentualnym wyrównaniem wartości poszczególnych udziałów dopłatami pieniężnymi;
- 2) przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli lub kilku na współwłasność za ich zgodą i zasądzenie od nich spłat na rzecz pozostałych współwłaścicieli;
- 3) licytacyjną sprzedaż rzeczy wspólnej (tzw. podział cywilny).

Jak się wydaje, podstawowym, wyraźnie preferowanym przez kodeks cywilny sposobem zniesienia współwłasności jest podział fizyczny (tak Sąd Najwyższy w niepublikowanych orzeczeniach: z dnia 30 października 1978 r., I CRN 214/78 i z dnia 16 listopada 1993 r., I CRN 176/93).

Należy zatem przyjąć, że w postępowaniu sądowym pierwszeństwo ma fizyczny podział rzeczy wspólnej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w powołanym wyżej orzeczeniu z dnia 30 października 1978 r., I CRN 214/78, sąd dokonujący działu powinien przede wszystkim brać pod uwagę ten sposób wyjścia ze wspólności, chyba że współwłaściciele żądają przyznania rzeczy wspólnej jednemu z nich w zamian za spłaty albo sprzedania stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. W braku takich żądań sąd powinien ustalić, czy istnieje fizyczna i prawna możliwość podziału. Na konieczność wstępnego ustalenia, czy podział fizyczny jest dopuszczalny, wskazuje także orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 13 września 1977 r., III CRN 175/77 (OSN 1978, Nr 5-6, poz. 99), które częściowo zachowało aktualność.

Jeśli zaś brać natomiast pod uwagę problematykę procesową omawianego zagadnienia, to należy w pierwszym rzędzie zauważyć, że w postępowaniu o dział spadku – podobnie jak w postępowaniu o zniesienie współwłasności (vide: 688 k.p.c. w zw. z art. 618 i następne k.p.c.) – na plan pierwszy wysuwa się idea obowiązku uwzględniania przez sąd woli uczestników postępowania, prezentowanej w zakresie wyboru sposobu tego działu (zniesienia) – gdy zainteresowani złożą zgodny wniosek co do sposobu zniesienia współwłasności, sąd wyda postanowienie odpowiadające treści

wniosku, jeżeli spełnione zostaną wymagania z art. 621 k.p.c., a projekt podziału nie sprzeciwia się prawu ani zasadom współzycia społecznego, ani też nie narusza w sposób rażąco interesu osób uprawnionych (art. 622 § 2 k.p.c.).

Przy braku porozumienia zainteresowanych co do sposobu zniesienia współwłasności i jednoczesnym zajęciu warunków do dokonania podziału w naturze, sąd dokonuje zniesienia współwłasności przez podział fizyczny rzeczy na części odpowiadające wartością udziałom współwłaścicieli z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zgodnie z interesem społeczno-gospodarczym; różnice wartości wyrównuje się przez dopłaty pieniężne (art. 623 k.p.c.).

Ów interes może, na przykład, spowodować dokonanie niezbędnych korekt, polegających na niezachowaniu przez sąd ścisłych proporcji pomiędzy wartością udziału a wartością wydzielonych części (różnice wartości są wtedy wyrównywane odpowiednimi dopłatami – art. 623 k.p.c.); dopuszczalny jest także podział w naturze na mniejszą liczbę części niż liczba współwłaścicieli i przyznanie ich tylko niektórym z nich jednoczesnym zasądzeniem spłat pozostałym; dopuszczalne jest wreszcie dokonanie podziału częściowego w naturze i zarządzanie sprzedażą pozostałej części, chyba że wszyscy współwłaściciele żądają zniesienia współwłasności przez sprzedaż rzeczy (tak St. Rudnicki w: „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga druga – własność i inne prawa rzeczowe”, Wydawnictwo Prawnicze, Warszawa 1966, s. 231-232).

Tak więc w granicach uprawnień wynikających z art. 212 k.c. sąd jest władny, nawet bez zgody uczestników postępowania, dokonać samodzielnie wyboru sposobu zniesienia współwłasności, stosownego do okoliczności rozpoznawanej sprawy (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 23 lipca 1982 r., III CRN 161/82, OSNPG 1983, Nr 1, poz. 2).

Brak w niniejszej sprawie porozumienia zainteresowanych co do sposobu działu spadku pozostałego po D. nie obligował jednak Sądu do zbadania zajęcia warunków do dokonania podziału w naturze, a zatem do poczynienia ustalenia, czy możliwe jest dokonanie działu spadku (zniesienia współwłasności wchodzącego w skład spadku spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) przez podział fizyczny rzeczy na części odpowiadające wartością udziałom współwłaścicieli z uwzględnieniem wszelkich okoliczności zgodnie z interesem społeczno-gospodarczym – a to z uwagi na wielkość przedmiotowego lokalu i jego skład. Takie badanie nie było też, w ocenie Sądu, konieczne z uwagi na istnienie porozumienia wnioskodawczyni i uczestnika postępowania A. B. co do sposobu zniesienia współwłasności i zamieszkiwanie przez uczestnika postępowania M. B. w znacznej odległości o miejsca położenia przedmiotu współwłasności.

Ponieważ wielkość lokalu będącego przedmiotem postępowania i jego skład, a nadto istnienie porozumienia wnioskodawczyni i uczestnika postępowania A. B. co do sposobu zniesienia współwłasności i zamieszkiwanie przez uczestnika postępowania M. B. w znacznej odległości o miejsca położenia przedmiotu współwłasności nie obligowały Sądu do zbadania zajęcia warunków do dokonania podziału w naturze, przeto Sąd dokonał działu spadku pozostałego po D. B. z d. Ż., córce W. i A. z d. M., w ten sposób, że spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego przedmiot majątkowy opisany szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia postanowił przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni M. S. – kierując się przy tym unormowaniem zamieszczonym w art. 211 k.c. (wedle którego Każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości.). Sąd uznał przy tym, że najbardziej optymalnym w okolicznościach niniejszej sprawy sposobem dokonania działu spadku pozostałego po D. B. jest przyznanie rzeczy jednemu ze współwłaścicieli (wnioskodawczyni M. S., za jej zgodą) i zasądzenie od niej spłat na rzecz pozostałych współwłaścicieli (spadkobierców).

Lokal mieszkalny będący przedmiotem postępowania jest w posiadaniu wnioskodawczyni; z tej przyczyny nie zachodziła konieczność wydania orzeczenia wymaganego przez przepis z art. 624 zdanie drugie i trzecie k.p.c.

Jak już wyżej Sąd wskazał, wbrew twierdzeniom prezentowanym przez wnioskodawczynię na posiedzeniu jawnym wyznaczonym w celu ogłoszenia postanowienia co do istoty sprawy, M. S. nie zgłosiła w tym postępowaniu

żądania rozliczenia o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych (art. 686 k.p.c.).

Zgodnie z art. 686 k.p.c. w postępowaniu działowym sąd rozstrzyga także o istnieniu zapisów, których przedmiotem są rzeczy lub prawa należące do spadku, jak również o wzajemnych roszczeniach pomiędzy współspadkobiercami z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych na spadek nakładów i spłaconych długów spadkowych.

Roszczenia przewidziane w art. 686 k.p.c. mają charakter procesowy i tylko na zasadzie wyjątku są rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym o dział spadku (zob.: postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 23 kwietnia 2010 r., II Ca 251/10, www.bialystok.so.gov.pl; postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 21 maja 2010 r., II Ca 346/10, www.bialystok.so.gov.pl).

W postanowieniu z dnia 1 grudnia 2011 r. (I CSK 78/11, LEX nr 1129066) Sąd Najwyższy wskazał, iż Rozstrzygnięcie o tych roszczeniach wymienionych w art. 686 k.p.c. nie należy do istoty postępowania działowego (o podział majątku wspólnego), lecz następuje przy okazji tego postępowania, w celu ostatecznego zakończenia wszystkich kwestii wiążących się z działem spadku (podziałem majątku wspólnego) – między spadkobiercami (byłymi małżonkami); sam fakt rozpoznania roszczeń z tytułu poczynionych nakładów na majątek objęty wspólnością w postępowaniu nieprocesowym, nie uzasadnia stosowania do reguł rządzących rozstrzygnięciem tych roszczeń zasad odmiennych od tych, jakie rządzą rozstrzygnięciem tych roszczeń w procesie.

Z kolei postanowieniu z dnia 14 grudnia 2011 r. (I CSK 138/11, OSNC 2012/7-8/89, Biul.SN 2012/2/12, M.Prawn. 2012/20/1103-1106, LEX nr 1112734) Sąd Najwyższy wskazał, że Zgłaszając roszczenie, o którym mowa w art. 618 § 1 k.p.c., uczestnik postępowania musi dokładnie oznaczyć jego wysokość i podstawę faktyczną.

Skoro zatem roszczenia przewidziane w art. 686 k.p.c. są rozpoznawane według zasad ogólnych i stosownie do tych zasad należy o nich orzekać, to przy braku pochodzącego od wnioskodawczyni (lub któregośkolwiek uczestników postępowania) pisma procesowego, dokładnie oznaczającego wysokość roszczenia z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów spadkowych i podstawę faktyczną, Sąd nie był zobligowany zamieścić w sentencji postanowienia rozstrzygnięcia tej materii dotyczącego. Wnioskodawczyni może natomiast dochodzić tego roszczenia od pozostałych spadkobierców na zasadach ogólnych – czyli w odrębnym procesie

Mając na uwadze powyższe argumenty i okoliczności Sąd dokonał działu spadku pozostałego po D. B. z d. Ż., córce W. i A. z d. M., w sposób zaprezentowany w punkcie II sentencji postanowienia.

Wartość przedmiotu majątkowego, o którego losie Sąd winien rozstrzygnąć w niniejszym postępowaniu, została ustalona przez Sąd w oparciu o niekwestionowaną przez zainteresowanych opinię biegłego sądowego z zakresu geodezji, rolnictwa i szacowania nieruchomości mgr inż. W. C., sporządzoną w formie pisemnej w dniu 18 kwietnia 2015 r. (k. 55-61).

Ową opinię Sąd uznał za kluczową przy ustaleniu aktualnej wartości rynkowej spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego będącego przedmiotem postępowania. Jest ona bowiem kompletna, logiczna i jasna i właśnie o nią należało oprzeć konieczne w tym zakresie ustalenia.

Udziały współwłaścicieli we współwłasności przedmiotu majątkowego będącego przedmiotem postępowania prezentowały się następująco.

Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego opisanego szczegółowo w punkcie I sentencji postanowienia, o wartości 80.100,00 zł, jest obecnie współwłasnością: wnioskodawczyni M. S. i uczestników postępowania A. B. i M. B. – z udziałami w wysokości po 1/3 części.

Wnioskodawczyni M. S. i uczestnicy postępowania A. B. i M. B. winni otrzymać w niniejszym postępowaniu majątek – lub jego równowartość w formie spłaty – o wartości 26.700,00 zł ($80.100,00 \text{ zł} \times 1/3 = 26.700,00 \text{ zł}$).

Wnioskodawczyni otrzymała przedmiot majątkowy o wartości 80.100,00 zł.

Nadwyżkę wartości otrzymanego w tymże postępowaniu majątku nad przysługującą schedę M. S. powinna zwrócić uczestnikom postępowania A. B. i M. B. – w formie spłaty; takie spłaty Sąd od niej na rzecz uczestników postępowania A. B. i M. B. zasądził – w punktach III i IV sentencji postanowienia, w kwotach po 26.700,00 zł. Sąd oznaczył przy tym – zgodnie z wymaganiami art. 212 § 3 zdanie pierwsze i drugie k.c. i przy uwzględnieniu stanowiska przedstawionego w tej mierze przez wnioskodawczynię – termin uiszczenia spłat oraz wysokość i termin uiszczenia odsetek.

W tym stanie rzeczy i na podstawie przepisów z art. art. 1035 k.c., 1037 § 1 k.c., 1038 § 1 k.c. i 1070 k.c. w zw. z art. art. 210 k.c., 211 k.c. i 212 § 1, 2 i 3 k.c., a także art. art. 688 w zw. z art. 623 k.p.c. [wykładanego a contrario (z przeciwieństwa)], art. art. 682, 684 i 686 k.p.c. Sąd orzekł jak w punktach od I do IV sentencji postanowienia.

Wnioskodawczyni nie zgłosiła we wniosku – ani też później, już w toku postępowania – żądania zasądzenia na jej rzecz od uczestników postępowania kosztów postępowania.

Dlatego też o kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o przepisy z art. 520 § 1 k.p.c.

Na koszty te składają się: opłaty i wydatki.

Opłaty związane z mniejszą sprawą przedstawiają się następująco: uiszczona przez wnioskodawczynię opłata stała od wniosku o dział spadku – w kwocie 500,00 zł.

Wydatki związane z przedmiotowym postępowaniem dadzą się natomiast wyrazić kwotą 865,11 zł; zostały one w całości skredytowane – tymczasowo – przez Skarb Państwa.

Obowiązkiem pokrycia wydatków związanych z niniejszym postępowaniem Sąd obciążył wnioskodawczynię – wedle oznaczonego wyżej kryterium (art. 520 § 1 k.p.c.).

Dlatego też tytułem brakujących wydatków, wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa, Sąd nakazał ściągnąć na rzecz tegoż Skarbu (Sądu Rejonowego w S.) od wnioskodawczyni M. S. kwotę 865,11 zł – procedując w tym zakresie na podstawie art. 113 § 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r., poz. 1025 z późn. zm.), wykładanego a contrario (z przeciwieństwa).

W ocenie Sądu w sprawie niniejszej nie istniały wystarczające przesłanki do odstąpienia przy orzekaniu o kosztach postępowania, w tym i kosztach sądowych, od wyrażonej w § 1 art. 520 § 1 k.p.c. zasady ich ponoszenia przez każdego uczestnika.

Zgodnie z ową zasadą każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, co oznacza, że obciążają go koszty tej czynności, której sam dokonał, jak i czynności podjętej w jego interesie, także przez sąd, na jego wniosek lub z urzędu.

Zasada ujęta w art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna wtedy, gdy uczestnicy są w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania lub – mimo braku tej równości – ich interesy są wspólne. W pozostałych wypadkach sąd może od tej zasady odstąpić i na żądanie uczestnika, albo z urzędu – jeżeli działa bez adwokata lub radcy prawnego (art. 109 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) – orzec według dyrektyw określonych w art. 520 § 2 lub 3 k.p.c.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 listopada 2010 r. (III CZ 47/10, LEX nr 970082), wyszczególnienie sytuacji, w których interesy uczestników postępowania nieprocesowego są sprzeczne, a więc tych sytuacji, o których mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., nie jest możliwe. Można jednak przyjąć, że w sprawach tzw. działowych, do których należy także sprawa o podział majątku wspólnego, nie występuje sprzeczność interesów między

tymi uczestnikami (współwłaścicielami, spadkobiercami), którzy domagają się podziału (zniesienia współwłasności, działu spadku, podziału majątku wspólnego), niezależnie od tego, jaki sposób dokonania podziału proponują i jakie wnioski składają w tym względzie.

Dlatego też Sąd orzekł jak w punktach VI i VII sentencji postanowienia.

Rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie V sentencji postanowienia znajduje zaś oparcie w art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. _